

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 2 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 7 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos post. sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitlár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Törvényesség.

Arad, deczember 15.

Ha azokat a jelszavakat, melyeket a magyar alkotmányos szabadság ellen 30 év óta hasztalanul fondorkodó nagy konspirátor idonként harci riadó gyanánt a jászberényi repedt kürtön keresztül világgá hirdet, valaki egybegyűjtve bemutatná a nyilvánosságnak, igen szépen ki-domborodnék, hogy a kétségtelen rossz-akarát és a közbéke és a haza jólétével nem törődő Catilinárius ösztönök mellett igen sok van Apponyi Albert grófban az együgyűségig menő elfogultságból is.

Ezt az állításunkat legcsattanósabban igazolja a most kiadott jelszava, hogy t. i. a magyar kormány és a magyar képviselőház nem törvényes, mivel — már t. i. az ő felfogása, sajátképen ráfogása szerint — vesztegetésekkel és erőszakkal választották meg a tagjait. Már említettük volt e helyen, hogy az egyes választások törvényességének elbírálására meg van a törvények által kijelölt forum, és így tisztán nevetséges nagyképszerűség, ha egyesek, vagy egész pártok, e törvényes forum illetékességét ignorálva, helyesebben arrogálva, saját magukat tolják föl bírakul a mondanak ítéletet oly testület legalitása fölött, melynek ők elenyésző minoritását képezik.

A felirat tárgyalásának mai folyamában is e körül a jogosulatlanul és rossz-akaratulag oda dobott botránykö körül forgott a vita és a szabadelvű párt szónokai nagy igazsággal és sikerrel olvasták rá az ellenzéki ráfogásokra, a hazugságok bűnlajstromát. Szemialovszky Valér

a néppárti terrorizmust rajzolta oly hiven és részletesen, hogy a népámitók kara erősen magára ismert, és heves közbeszólásokkal tiltakozott a fotografájának bemutatása ellen.

A néppártnak különben is meleg napja volt; a következő szónok, Szóts Pál, a fiatal hírlapírói gárda kiváló tagja, a ház élénk helyeslése közt hangsúlyozta ama páratlan cinizmust, melyet a néppárt az által tanusit, hogy ő beszél presszióról, korrupcióról, midőn éppen ő követett el a választások körül oly visszaéléseket, a melynek Európában eddig ismeretlenek voltak. Igen szerencsés fordulat volt Szóts beszédében, s a többség zajos tetszését provokálta, midőn azzal fordult az ellenzéki érvelések ellen, hogy ha az ellenzék törvénytelennek vallja a házat, miért törvényesíti mégis azt a jelenlétével? Aztán meg is magyarázta a szónok az ellenzéki pártoknak, hogy hát miért maradtak oly csufos kisebbségben a választásoknál? azért, mert a választó közönség nagyon is megiszvitte azokat a bizonyítványokat, melyeket az ellenzéki pártok egymásról kiállítottak. Jól eltalálta.

A mai vitának sikerét Bánffy Dezso báró beszéde tetőzte be, a ki egyenként czáfolta az ellenzéki szónokoknak a trónbeszéd ellen mintegy közös megállapodás alapján felhozott vádjait. Hivatkozott rá, hogy a trónbeszéd sehol sem mondja Magyarországot a „birodalom“ részének, és így nincs abban Magyarország államisága sehol korlátozva. A miniszterelnök természetesen az ellenzék által hangoztatott törvénytelenesség vádjával is foglalkozott és méltán utasította azt a kormányra vo-

natkozólag is vissza. Szomorú dolog, hogy éppen a kormányelnöki székből kell az ellenzéknek arra megtanítani, hogy alkotmányos államban az a törvényes kormány és az a ministerium ül joggal a helyén, amely a parlament többségét bírja.

Milyen idők és milyen ellenzék, hogy szükség és alkalom van ilyesminek az elmondására! Az ő számbeli fogyatékoságuk még magaslatnak mondható erkölcsi és értelmi súlyedségük mellett!

A képviselőház néhány kisebb ügyet el fog még intézni a karácsonyi szünidő előtt, a választókerületi vitának a befejezésével. Ezek az ügyek a közlekedési és szárazmádási bizottságoknak néhány helyi érdekű vasútról és a folyó év első két negyedének tulkiadásairól ma benyújtott jelentései lesznek, amelyeknek tárgyalása azonban sezimiesetre nem veszi a ház egy ülésénél többet igénybe.

A főrendiház pénteken tartandó ülésével kezdi meg az érdemleges működését. Ezen a pénteki ülésen foglalja először el helyét a főrendiház új elnöke, Téth Vilmos. A pénteki nap különben is nevezetesen szerepet játszik az ő közpályájában. Pénteki napon nevezetett ki belügyminiszterré, pénteken lett a közös állami számvizsgáló elnöke s pénteken olvasták föl a főrendiházban a ház elnökévé történt kiválasztásáról szóló királyi kéziratot is. Kétségtelen, hogy a főrendiház új elnöke nem tartozik ama babonás emberek közé, akik szerencsétlen napnak tartják a pénteket.

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Hervadt virágok.

Írta: Gladstone.

Ursulya az Elba partján nevedkedett. Atyja valamely ősi cseh birtokos kertésze volt, lényét üvegvási növényként ápolgatta, így történt azután, hogy a jó kertész kimultával az elkényesztetett virág a világ nagy vadon kertjébe jutott, a hol a durva föld s a nap forró sugara mihamarabb elhervasztották. Szépséggel sohasem kérkedhetett, de gömbölyded, élénk arcsából a rokonszeny sugárzott, apró szemével pedig olya jóságosan tudott tekinteni, hogy a legszemérmesebb szegény is buzgalommal fordult hozzá pár forint kölcsönért, amit ő minden teketória nélkül ki is utalványosott.

Atyja halála után összepakolta örökségét, elköltözött Bécsbe, a hol ősi nyoszolyái és pelyhes vánkossainak őszöne miatt lakás kombinációba bocsátkozott: szobákat fog bérbeadni, ez lesz a legbiztosabb keresetforrás, így pénzecséje is megmarad, egyedül sem lesz, meg templomba is járhat, a mennyiszter csak kívánja, mert az reggeltől késő estig nyitva áll a jámbor hívők számára.

Minden ügye bajában a szentekhez tohász-kodott s így történt ez alkalommal, hogy a lakások szent patrónusa juttatott neki egy

igen alkalmas hajlékot a negyedik emeleten. Két szoba az utózára szolgált, míg az udvari kabinet ablaka a kis Rubrecht templomra nézett, hogy Ursulya kisasszony legajátatosabb igényeit is kielégítse.

Az utazástól megrendült antik butordarabok megtalálták illő helyeiket, a hási oltár a két ablak között foglalt helyet, rajta örök lámpa, a szent család miniatúr műhelyét a szekrényre helyezte, a szentelt víz-tartót az ajtó mellé akasztotta s végül a küszöbre egy nagy lópatkót szögeztet, melyet még a cseh határban szedett össze az utról, mint a jövőendő szerencsésének hirdetőjét.

Midőn a berendezés megtörtént, fáradtan vetette magát karosszékébe s egy rózsafüzért a kezében tartva elkezdett imádkozni, hogy az Isten jó lakókkal áldja meg, akik az ő magányát kellemesebb teendik. Nem is kellett sokáig buzgólnia, mert egyszerre csak kopogás hallatszik az ajtón és megjelenik egy alacsony hölgy, aki szobát keres.

— Tessék, tessék — ugrik fel Ursulya kisasszony és bevezeti az idegent a kápolnaszerdén ékesített kis kabinetba.

— Mi az ára?
— Havonta hat forint.
— Ez bizony elég drága!
— Oh dehogyan, méltóztatnék csak innen lepillantani, milyen remek a kilátás, itt még órára sem lesz szüksége, a torony minden negyedet áti.

— Az ám, most látom, hogy a templom szomszédságában vagyok s az idegen hölgy e feletti örömben a lakást lefoglaltam s rádásul életörténetének részleteivel kezdé szorakoztatni a háziasszonyt.

— Vild Mária vagyok. A német és francia nyelvből adok privát órákat, bécsi esztétusi, a nővéreim is itt laknak, de ekéző fogalmak és néseteinknél fogva gyakran ellentétbe jöttünk s ennek véget vetendő, határoztam el magamat örökre kivonni a testvéreiség zsarnoksága alól. En mint legfiatalabb, mert éppen májusban voltam hatvan éves, nem tudtam nekik imponálni s azon is oszvakodtak, ha valamit nem hallottam, mintha én tehetnék róla, hogy az egyik fülemre süket vagyok.

Igy folytatta volna panaszeit a végletekig, ha Ursulya kisasszony jónak nem látja félbeszakítani:

— Mikor tetszik felköltözködni?
— Persze, hogy római katolikus.
— Nem jól értett, azt kérdem, mikor óhajtja a szobát elfoglalni?
— Igen, még hajdan.
— No ennek ugyancsak kell kiabálni, én bizony nem rontom a torkomat, jön a mikor itt lesz...
— Magamat ajánlom, holnap ide küldtem a ládámot.
— Csak ezt akartam tudni, a többi nem tartozik reám — mormogta Ursulya kisasszony és ezzel kikísérte a léposdházig s elbu-

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, december 15.

A tegnapi vihar után, ma csendes, nyugodt nap volt. — A Kossuth-párt szónoka: Komjáthy Béla vezette be a vitát. — A trónbeszédet bírálta, azután sorba vette mind az öt választási feliratot, melyek közül természetesen a Kossuth-pártét ajánlotta meggyőződése szerint.

Komjáthy beszéde Bánffy báró miniszterelnököt felszólalásra bírta. Tiltakozott a felfogás ellen, hogy a trónbeszédben a magyar állam önállóságát kisebbítő felfogás nyilatkoznak meg.

Utána a kormánypárt soraiból Szócska Pál, lapunk kitűnő munkatársa mondotta el általános figyelem mellett a trónbeszédjét. Világos, nyomon járó fejtegetései elegáns formájukban mindenfelől biztosították a fiatal honatyanak a rekonszenzát, a kormánypárt pedig egy-egy jól kiélezett fordulatnál, mely az ellenzékét elegánsan, de érzékenyen sújtotta, élénk helyesléssel fejezte ki elismerését.

Horánszky beszélt végül nemzeti párti szellemben. Kesergett és vádolt.

Részletes tudósításunk a következők szerint.

Az ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Lehótzky Vilmos, Rakovasky István.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezső br. miniszterelnök, Erdély Sándor, Perczel Dezső, Wlasics Gyula miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. Az elnöki bejelentések után következők:

A válasz felirat.

Komjáthy Béla: A trónbeszéd alkotmányos államokban nem az uralkodó egyéni nézeteit, hanem a korona és a felelős kormány együttes nézeteit tolmácsolja. Ezért ezen alkotmány megszerkesztése igen nagy megfontolást kíván mindenütt de különösen nálunk, a hol tudjuk, hogy léteznek olyan törekvések, melyek állami létünk ellen törnek. (Helyeslés balról.)

Még a trónbeszédnél is nagyobb jelentőségű azonban a választási felirat, mert ebben már az egész nemzettel kell, hogy nyilatkozzék. A választási felirat első sorban bírálja a trónbeszédet; az igazság kimondásától a nemzetet sem az udvariasságnak sem a lojalitásnak visszatarthatnia nem szabad.

Öt felirati javaslat van előttünk, ezekkel egyenként óhajtok foglalkozni. Előbb azonban a trónbeszédet veszi bírálat alá. A trónbeszédben

Magyarország a monarchia egy részének van feltüntetve. Ez a közjogi sérelem még nagyobbá válik az által, hogy az osztrákok százados törekvése minket beolvasztani.

Veszélyes tendenciát lát abban is, hogy a trónbeszédből a külügyi passzus kimaradt. Ebben ő azt a tendenciát látja, hogy a külügyeket a nemzet ellenőrzése alól kivonják. (Ugy van! balról.)

A többség felirati javaslata utóhangja a trónbeszédnek és stílusa is ugyan az. A választási felirat megszerkesztését ezáltal másra bízták mint az előző években, a nézete szerint azért mivel az illető a kvóta-bizottságban nagyon is önzéletesen védelmezte meg a nemzet jogait.

A vámszövetség megkötésénél a javaslat mindkét fél melegegését tüzi ki célul. Nézete az, hogy egy ilyen szerződésnél teljesen lehetetlen, hogy mindkét fél meg legyen elégedve. Est a szél csak a külön vámterülettel lehet elérni, mert Magyarország és Ausztria érdekei oly ellentétesek, hogy azokat másképpen összehangzásba hozni nem lehet. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A kvótáról beszél azután a ezzel kapcsolatban foglalkozik Abrányi beszédével. Abrányi nem tett szolgálatot a hazának, a mikor itt a kvóta emelést propagálta. Abrányi azt állította, hogy ha a kvóta kérdésben a király a mi előnyünkre dönt, Ausztria elégedetlen lesz. Ebből is látja ő azt, hogy Magyarország a dualismus alapján nem boldogulhat. A monarchia nagy hatalmi állása is megsemmisülne ha a monarchiát két elégedett állam alkotná. (Igaz a szélső balon.)

Apponyi javaslatában proklamálja, hogy a 67-es alaphoz hű marad. Csodálkozik rajta, mert Apponyi annyi év meddő küzdelmében beláthatta volna, hogy ezen az alapon az ország előbbre nem juthat. Apponyi azonkívül nem vonja le a konzekvensziáját annak a mit mondott a ezzel a parlamenttel akar törvényt alkotni, holott ő a ház feloszlását óhajtja.

Az Ugron-párt javaslatát sem teheti magáévá, mert ez a javaslat nem tiltakozik az államellenes tendenciák ellen.

A néppárt javaslatát elveti, mert ez a párt a felekezeti alapon helyezkedik s a mikor törvényalkotásról van szó, ő felekezeti törekvéseket el nem ismerhet. Kérdi a néppártot ki adott nekik jogot a felekezeti igazgatásra? Az ország katolikus társadalmi viszonyai nem, mert ez az ország békéjét óhajtja. (Élénk helyeslés.)

Az elmondottak alapján Eötvös felirati javaslatához járul hozzá. (Helyeslés a szélső balon.)

Gajáry Géza Komjáthy egy figyelmeztetésére reflektál s kijelenti, hogy ő közbe nem szól.

Komjáthy Béla bocsánatot kér figyelmeztetésért Gajárytól, ha nem szólt közbe.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök egyetért Komjáthyval abban, hogy a trónbeszédért a felelősséget a kormány tartosik viselni. Azt

hiszi, hogy joggal áll helyén, ennek igazságát el is ismerik, mert bírja egy nagy többség bizalmát. (Élénk helyeslés jobbról.)

A trónbeszédben a birodalom részéről szó sincs s az ország államiságának legkisebb korlátozása sem foglaltatik. A külügyi passzus kimaradásának semmi csúsztatosságot tulajdonítani nem lehet, erről már egy ízben nyilatkozott s ez iránt kétegyek fenn nem foroghatnak.

Komjáthyval szemben hangsúlyozza, hogy a nagy hatalmi állást a 67-es alap biztosítja.

Ezeket tartotta szükségesnek elmondani. (Élénk helyeslés jobbról.)

Szócska Pál konstatálja, hogy a szabadelvű párt ellen felhalmozott vádak minősége megnyírássá válik épen fordított viszonyban áll.

Az ellenzéki pártok minden árnyalata a kormányt teszi felelőssé a választások eredményéért, pedig az a bizonyítvány melyet az ellenzéki pártok egymásról kiállítottak, elég magyarázatul szolgál a választások eredményének megértésére.

Nagy ósztatás kell ahhoz, hogy a néppárt preszióról és korrupcióról beszéljen, az a párt a mely Európában eddig nem ismert visszaélésekkel küzdött át a választásokat.

Foglalkozik azután az ellenzéknek az azal a vádjával, hogy a jelen ház törvénytelen (Felkiáltások balról: Az is!) Nos hát akkor miért szankcionálják a házat működésükkel. (Élénk helyeslés jobbról.)

Horánszky Nándor konstatálja, hogy az ország jelenlegi állapota folytonos süllyedést mutat. A nemzeti párt politikája a javulás orvosszere volna, de az a nemzetben nem vehet gyökeret, mert a választási visszaélések és a mai parlamenti rendszer ellene vannak. A kormánynak le kell mondania, hogy az ország jövőre az ideizhez hasonló választásoktól megóvassék.

A főrendiház felirata.

Budapest, december 15.

A főrendiház felirati bizottsága tegnapi ülésén megállapította a trónbeszédre adandó választási feliratot. A felirat mindenekelőtt a királyi és királynői és kvótával foglalkozik és hangsúlyozza, hogy a főrendek a kérdések tárgyalásánál a monarchia mindkét félének érdekeit szem előtt fogják tartani. A belügyi reformokat illetőleg óhajtandónak tartják a közigazgatás újjászervezését, azonban összhangban a helyi autonómiával; örömmel üdvözlik a katolikus autonómia és a lelkészek anyagi helyzetének javítását szolgáló reformterveket, valamint az igazságszolgáltatás terén a katonai büntető eljárás reformját is. Különösen szükségesnek tartják a mezőgazdaság és ipar fejlesztését, az egyenes adó reformját. Végül hálával fordulnak a felsőház felé, hogy a

csusza röle sietett vissza szobájába, hogy a rá várakozó híres nemzeti ételét, mely káposztával garnírozott sárga borsóból állott, elfogyaszthassa.

Alig emelte a kanalat a szájához, midőn csengetnek.

— No, Mary kisasszony bizonyosan visszafordult, hogy még valami fontosat közöljön velem, — gondolta. Nagy volt azonban meglepetése az újabb jelenség láttára, kit rövidre vágott haja és különös öltözete után bizonynyal a bonnecok vagy nevelőnők gárdájába lehetett sorolni. Szeme balra pillantott, midőn jobbra akart nézni, az arczán pedig symetriában elhelyezkedett redők nem annyira az évtizedeket, mint egy borzasztó szerelmi csatolás nyomait mutattak fájdalmas vonaglásival. Neki, szegénykének, csak egy ágy vagy pamlagra volt szüksége, bármelyikével is beérné, ha zörgő csontjait Ursulya kisasszony puha pelyhére fektethetné. Multjából felemlíti, hogy egy előkelő családnál benn volt, de a csintalan gyermekek idegeit annyira tönkre tették, hogy hat heti kínos kórházi nyugalom után jobbnak látta magát varrónőnek felavatni, korán megy, későn jön, egy jó nyugvóhelyért hajlandó lenne négy trótot fizetni s ha az árban megegyezhetnek rögtön ott is maradna.

Ursulya kisasszony nem sok időt engedett magának a meggondolásra, elébe tette a

bejelentő lapot, hogy mint acceptált lakója azt kiöltetni sziveskedjék.

Ludvig Agota, illetősége Szécsen, vallása róm. katolikus, született 1860, foglalkozása varrónő, mindent mély sóhajjal írta oda a hajadon.

A triumviratus ezennel meglakult. Agota már az első együttes vacsora alkalmával valószínűsítést csinált tudományos képzettségével, vitatkozott mindenről s jaj volt annak, ki dogmatikai ismereteiben kételkedni bátorkodott. Mary kisasszony még a száját is nyitva felejtette, annyira szerette volna felfogni Agota szakadatlan beszédét, nem is adta volna sokért, ha csak negyedrészt is hallhatta volna.

Másnap a klinikára szaladt a fülét megvizsgáltatni, mert csakugyan vétek lenne ilyen bőbeszédű hölgy ékes ozevegéséből csak egy szót is elszalasztani.

— Makacs fülhurutból keletkezett sükettség, örülnie kell, ha még a másik fülét a hasonló veszélyből megóvhatjuk, a baj el van hanyagolva, korábban kellett volna hozzánk fordulni. Hány éve, hogy nem hall?

— Csak tizenöt.

— Ki gyógykezelt?

— Jeremiás doktor ur.

— Csodálom, hogy nem husz éve süket, ha ahhoz lehetett fordulni; én garantírozom, ha hozzám csak négy évig is feljár, harmoniába hozom a füleit. Az én methodusom a

legbiztosabb, t. i. mivel a balfütere már abszolút semmit sem hall, ezen süketiséget megszemlélve a másik füllel s akkor mindkét fülére fog egy kicsit nagyot hallani s ez lesz a határozott javulás.

E biztató szavakra egy borítékot csusztatott a doktor ur asztalára s nyugodtan haza indult. Ursulya kisasszony alig várta, hogy bemutathassa neki a távollétében jelentkező harmadik lakóját, ki az egyik utcai szobát foglalta el otthonán.

— Jöjjön csak Mary kisasszony, olvassa el az ajtón, ezen rajzszögekkel kifeszített névjegyét. „Tihanyi Klára a tiszáninneni és dunántúli lapok munkatársa.”

— Milyen szerencsése van magának Ursulya kisasszony, de remélem a vacsoránál megmutatja magát ez újabb lakó.

Midőn az óra nyolczat ütötte, összegyűltek, hogy ki-k a saját vacsoráját egy közös asztalnál elfogyaszssa.

Agota előtt egy bögre hideg tej állott, a háziasasszony, Ursulya kisasszony, egy Kneipp kávéval töltött csészéből hörpölgött, Mary kisasszonynak nagy pohár Lagerbeér volt a vis a vis-ja s legutoljára megjelent a nagy kíváncsisággal várt írónő, ki egy üveg szódavízrel s egy kis papirosba burkolgatott liptói turóval helyezte magát le a székére.

Tihanyi Klára komolyan gondolataiba elmerülten vett részt a társaságban, s hol őt a legerősebb szemügyi vizsgálat alá vették. Or-

nemzetel való együttérzésének a millennium megülésevel oly nemes uralkodói erényekre valló bizonyítékát adta.

A főrendiház választelirati bizottsága tegnap délelőtt tizenegy órakor gróf Szapáry Gyula elnöke alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak: Gáll József, Gyulai Pál, Karap Ferencz, gróf Keglevics István, báró Lipthay Béla, báró Nikolics Fedor, Ribáry József, báró Rudnyánszky József, Schlauch Lőrincz bíboros, Szabó Miklós, gróf Szapáry Géza, báró Vay Béla, Vértessy Sándor, gróf Zichy Ferencz, gróf Zichy Nándor.

A bizottság tárgyalás alá vette a választeliratot és előadónál Gyulai Pált választotta meg.

Hosszabb eszmecsere után, a melyben a bizottság majdnem minden tagja részt vett, a bizottság a következő szövegben fogadta el a választeliratot:

Felséges császár és apostoli király!

Mély hódolattal és benső hálával fogadtuk felségednek az országgyűlést megnyitó szavait s hazánk fennállása eszedik évfordulójának végnapjaiban még élénkebben lángolt szívünkben az az érzés, amely századokon át lelkesítette és fentartotta nemzetünket: a hű ragaszkodás a királyhoz és az alkotmányhoz.

Felséged nagyfontosságú feladatok megoldására hív fel bennünket. Első sorban egyes mények létesítendők a monarkia két állama közt fenálló vám- és kereskedelmi szövetség tárgyában, a közös költségek viselésének arányára, a bankügyre, a vám- és kereskedelmi szövetséggel kapcsolatos gazdasági kérdésekre s különösen a minakét államterületen egyforma elvek szerint kezelendő fogyasztási adókra nézve.

Készséggel vesszük mindezt tárgyalás alá s osztunk felséged azon reményében és óhajtsában, hogy a kérdések kölcsönös méltányossággal gyorsan oldandók meg, mérlegelve a létező viszonyokat, mindakét fél anyagi erejét és szem előtt tartva a monarkia hatalmi állását érintő politikai érdekeket. Az ily módon létesíthető megoldást annyival is inkább óhajtjuk, mert az erősítene azt a törvényes kapcsolatot, mely Magyarországot felséged többi királyságai és országaival összefűzi; ellenben az igazságos mérlegelés és őszinte méltányosság hiánya csak gyöngítene azt, ami egyik félnek sem állhat érdekében.

Hasonló készséggel fogjuk tárgyalni Magyarország és társországai közötti pénzügyi egyes mény megnyújtását; rajtuk nem fog mulni a testvéri viszony ápolása, a mely az anya- és a társország javát egyaránt előmozdítja.

Mi is, mint felséged meggyőződöttünk arról, hogy a közígasgatás ujjászervezése immár halaszthatatlan. E kérdést megérlelte az idő, évtizedeken át foglalkozott vele a

közvélemény, sőt a törvényhozás is nyilatkozott lenne általánosságban. A részletektől függ a szervezés sikere, s mi reméljük, hogy az állami közígasgatás, amely szoros kapcsolatban van a parlamentárizmussal is a az 1848-iki törvények folyamánya kellő összhangzásba hozható a hatósági önkormányzattal, s merev összpontosítás nélkül is oly szervezetet nyerhet, a mely megfelel az állam és társadalom újabb szükségének.

Felséged atyai gondoskodása kiterjed az ország szellemi és anyagi érdekeinek majd minden főpontjára. Elrendelni kegyeskedett, hogy a katolikus önkormányzat létesítése ügyében a kormánya felségednek legfelső elhatározása alapján előterjesztést tegyen. Ozélba vétetett a lelkészek anyagi helyzetének javítása is, mindakét szertartásu katolikusoknál, mind pedig a többi bevett vallásfelekezetenél, az autonóm egyházak jogainak épségben tartásával.

Emes intézkedéseket nemcsak az illető egyházak fogják hálával fogadni, hanem az egész nemzet, mert kibatnak a szellemi életre, a vallásosság és műveltség gyarapítására is.

Helyeseintünk kell azt is, hogy a közoktatás ügyének előmozdítását felséged kormánya a tanításeredményének fokozásában s a tanár- és tanítóképzésben keresi.

Nem kevésbé fontosak az igazságügy terén kilátásba helyezett intézkedések, aminők a bünvádi perrendtartásról hozott törvények életbeléptetése, a polgári perrend teljes reformja, az általános magánjogi törvénykönyv megalkotása, de különösen örömrökre szolgál felségednek amez elhatározása, hogy a katonai bünvádi eljárás reformját elrendelni kegyeskedett, amelyben, amennyire a katonai szolgálat és fegyelem sérelme nélkül lehetséges, a jelenkori jogtudomány helyeseknek ismert elvei fognak érvényesülni.

Valóban ez intézkedés közóhajtsának felel meg; az általános védközhajtságnál fogva, úgy szólva, az egész nemzet katonai szolgálatot teljesít s egy régibb kor jogrendszere nem felel meg a változott viszonyok szükségének.

A mezőgazdaság emelkedését, az ipar, kereskedelem, közlekedés és pénzügy fejlesztését illető törekvéseit felséged kormányának helyeselve üdvözljük s óhajtjuk, hogy a valutarendezés nagy művének a készpénzfizetés fölvételével való befejezése megtörténjen s az államhitelei érdekében teendő intézkedések az ország jelenleg is teljesen kielégítő pénzügyi helyzetének állandó megszilárdulását eredményezzék. De egyszerűs mind várjuk, amit felséged kormánya újabban is kilátásba helyezett, az egyes adótörvények reformját a kor igényei és az igazságos adóztatás követelményei alapján anélkül, hogy ez uton a közszolgáltatások terhe fokoztatnák. Mi az adók terhet örök megfeszítésével is készségesen viseljük hazánk érdekeiért, de súlyos gazdasági helyzetünk a

szabados és igazságos adóztatást kétszeresen igényli.

Szamosak és fontosak a megnyitott országgyűlés teendői s e nagy munkát csak úgy végezhetjük, ha tovább is a béke áldásaiban részesülhetünk. A trónbeszédben a külügyi helyzetet nem említettett fel, kétségkívül azért, mert az a mult országgyűlést be-rekesztő trónbeszéd óta nem változott, amiből azt a biztos reményt meíthetjük, hogy a béke megzavartatásától nem tarthatni s aggodalom nélkül folytathatjuk munkásságunkat.

Felséges urunk, királyunk!

Az 1896. év, a honalapítás eszedik foglalója, immár végehez közeledik. Felséged dicső uralkodása alatt érték és ünnepeitük meg ez emlékeztető évet s felséged bölcs vezérlete alatt léptünk az új évezredbe. Mennyi fény és gyász, mennyi dicsőség és nyomor, mennyi küzdelem és szenvedés tűnik fel eszedik éves történelmünk lapjain. Diadalmas harosainkat, amelyeket hazánk védelmében s olykor az európai polgárosodás érdekeiért vívtunk, hányszor követte lesújtó veszteség, hányszor kellett küzdenünk pusztán csak létünkért, s hányszor sodortattunk a végenyesset örvénye felé. De az Isten gondviselése örökösödött felettünk, s javunkra fordította az események folyamát s egy-egy nagylelkű fejedelem bölcsesége vagy nagytehetségű hasznalakó erénye újra felemelte nemzetünket. Történelmünkben a hanyatló évezred utolsó évtizedét felséged ragyogó emléke tölti be, aki visszaállította alkotmányunkat s új fejlődésnek indította elárult hazánkat. A jövő évezred kezdetét színtelen felséged tettei fogják örökké emlékeztetni tenni minden igaz hazafi szívében, amint nagy munkáját, amelyet annyi sikerrel kezdett, teljes dicsőséggel végre is hajtja.

Aldja meg a Mindenható hosszú élettel felségedet hazánk üdvére és dicsőségére.

Kik egyébiránt császári és apostoli királyi felségednek kegyelmébe ajánlottan maradunk

Császári és apostoli királyi felségednek legalázatosab örökös hűségű szolgálói

Magyarország és társországainak országosan egybegyűlt

Főrendei.

Gróf Szapáry Gyula s. k., bizottsági elnök.
Gyulai Pál s. k., bizottsági előadó.

A választelirat szövegét nyomban hitelesítették mire az ülés délután fél háromkor véget ért.

IDÓJÁRAS.

Légyomás: reggel 7 órakor 744.5 milliméter, délután 3 órakor 745.1 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 6.0$, délután 3 órakor $0^{\circ} + 5.7$. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DK. 6, délután 3 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult, csepeg. Csapadék az utóbbi 24 órában: 3 milliméter.

A királyi levelei.

Kenedi Géza a „Pesti Hirlap” felelős szerkesztője lapja hétfői számában csikket írt annak a szenzációs zsarolási kísérletnek az alkalmából, melyet lapunk mai telegramja szerint hivatalosan megosáfoltak. Egy-két keményebb szót szentelt Futaky emlékének is, ki nem volt ép olyan nagyon diszkrét, a milyennek kellett volna lennie. Nagyon is soknak adta értesítésére a királyi kegyét élvező könyvnyomtatás szerkesztő, hogy diszkrét természetű levelei vannak.

Kenedinek erre az igaz és szép cikkére írta Jókai Mór a következő levelet melyet olvasóinkkal szivesen közlünk.

Kedves barátom!

A mai vezérocikkéhez lapodnak, melyet egészben véve helyeslek, van egy egyéni megjegyzésem, melynek közlését rád bízom, ha jónak látod.

Azt elhiszem, hogy lehet a földön olyan lelketlen ember, a ki feledhetlen trónörökös főhercegünk emlékéhez piszkos kezekkel nyulni nem retteg. A megboldogultnak életében is üldözöje volt egy bizonyos fajtája az embervakarosoknak, akiket ő megvetett. Hozzáfér az ilyenfajta emberekhez az is, hogy a rágalmasz mesterességéből haszonigérő üzletet csináljanak.

Hogy ilyen szándéku zsarolási kísérlet tétetett az udvar sommitásai ellenében, azt le-

rán ozvikker, a fülén egy óriási iron fenyegetődzött, mig arisztokratikus kezei patyolat fehér kézelőkből kandikáltak elő. Keveset beszélt, de sokat gondolt.

Mary kisasszony vette föl először a beszéd fonalát. Elmondta, miként maradt pártában, mennyire szeretett s hogy milyen szép volt a völégény. Meg is mutatta a nyakában hordott arszképét.

— A képen ilyen volt, imádtuk egymást, de atyám sőt se akart hallani a házasságról, egész napokon szidott, hogy ilyen, meg olyan mihasznát szeretek. Szegény Arthurom ki volt tagadva a házból. De egy napon, midőn atyám a városban volt, eljött hozzám. A boldogtalan pillanat, atyám váratlanul betoppant s Arthuromat a legdurvább szavakkal kiutasította. Könyörögtem, sirtam, de hiába volt, ő többé nem tehetette be a lábát a hajlékunkba.

Ebben a sorban természetesen egyikünk sem tudt megnyugodni, találkoztunk titokban, ott, a hol lehetett. Egyszer elszöktem a Duna partjára, a hol Arthur már várakozott reám és elmentünk csolnakázni. Az est olyan szép volt, a telt hold kétszeresen szebben ragyogott s titkos összejövetelünk boldogságában. A csolnak azonban zátonynak menett, mert felfordult és én elmerülve, temérdek vizet ittam, úgy, hogy Arthur alig tudott ajánlani a parthoz vonszolni. Itt bátorító csókjaitól felocsudtam.

Mindkettőnk ruháját meg kellett szárítgat-

nunk, hogy haza mehessünk. Ennek szegény Arthurom lett az áldozata, meghült s korhába került. Minden délután ott ültem az ágya szélén s boldog voltam, ha az ápoló apóca megengedte, hogy én tehettem fejére a hidegvise ruhát. Egyszer megfogta a kezemet s arra kért menjek el Mária-Csellre, szolgáltságok ott egy misét az egészégeért. Örömmel tettem meg gyalog zarándokolva az utat, de midőn visszatértem, Arthuromat már csak a halottas kamarában találtam. Az ő sirjába van temetkezve lelkem s a keresztjén osztaggyöngykosoru fájdalomnak könyveitől csillog.

— Szomorú, — mondja Agota — de legalább meg van azon tudata, hogy a temetőben nyugszik az imádot. Ah, de az én Konrádom úgy elhagyott, hogy azóta még híré sem hallottam. Őt évig vártam reá s midőn a tanulmányait bevégezte, eltűnt a hűtlen, pedig már a kelengyém is készen volt, még s lakás is butorozva várt reánk. Sohasem fogom elfeledni a háládatlant, keserves keresményemből hányszor segitettem rajta, még is megosalt. Bizony én sokat szenvedtem, nem is merek rá gondolni, mert mindjárt szivgörsöket kapok.

Úrsulya kisasszony e megható szerelmi történetek hallatára csendesesen elszundikált, Tihanyi Klára pedig beosonva szobájába, még az éjjel hozzátogott a „Háládatlan völégény” című regényéhez.

hetségesnek tartom; de hogy annak az embernek, aki ezt tette, egyetlen egy sora is volna a megdicsőült Rudolf trónörökösétől a kezében, mely annak emlékére föltot vethessen, azt határozottan tagadom. Ha ilyesmit nyomtatásban produkált, az apokrif volt, ha kéziratban, akkor hamisítvány volt.

Nekem is vannak a megboldogult trónörökösétől nagyszámú leveleim; de én nekem nem jut eszembe azokat sem hozzájárulhatlan helyekre letéteményezni, sem megsemmisíteni; mert azokban soha senki nem fog találni egyebet, mint egy nagy nemes lélek megnyilatkozásait, aki lángolóan tudott szeretni mindent, akit és amit szeretnie szívbeli indulat és kötelesség indítja.

Futtakynak sem voltak, nem lehettek más tartalmu levelei, mint a hozzám írottak, Rudolf trónörökösétől.

Ez az egész szenzációzás merénylet nem egyéb mint egy bizonyos pártnak, melynek nevével a tollam hegyét nem szennyezem be, a béna törekvése a magyar nemzet, a liberalizmus és az udvari körök közé a meghasonlás konkolyát elhinteni.

Ha a merénylet elkövetője a sajtó terén elő mer lépni rágalmaszó hamisítványával, hát hiszen majd tapasztalni fogja, hogy a magyar igazságszolgáltatás meg tudja védelmezni a becsület tisztaságát, — még ha az egy halottnak is; még ha az egy osztrák és királyi főhercege is. De itélni fog felette a még felsőbb tribunál, a minden becsületérző emberek közvéleménye.

Budapesten, 1896. decz. 14.

Hived

Dr. Jókai Mór.

IDOJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Decsember 16. —

Borna. Keleten ospadék. Fagypontról körüli hőmérséklet.

Dal a felsült Don Juanról.

— Utózi jelenet. —

Csatakos, osuf idő volt az utózián és a szél is, mintha versenyre akart volna kelni az osóvel a kiállhatatlanság dolgában, osunyán osapdosta a járakelők oszába a finom osőseppet. A lámpák hosszu, meg-megsárgított sugárban világították be a nedves aszfaltot, amely tükörként fénylett a főt hosszában.

Ezek után pedig elárulhatjuk, hogy az ének Emmi asszonyról fog szólni, aki nagyon, de nagyon szereti az urát.

Emmi asszony jó eleve beszereste a karácsonyi kis obligát ajándéktárgyakat és nagy csomaggal a kezében sietve iparkodott hassa az ő édes, meleg kis fészékbe. Amint a főtön haladt, egyszerre megsárgította egy fiatalember.

— Jó estét, nagyságos asszonyom!

Emmi nem tudta, hogy kicsoda a osíves jóakaró, de azért visszafelölt neki az ő kedves, pajkos hangján.

— Jó estét!

— Megengedi nagysád, hogy vigyem a pakkját?

— O, szivesen, de... is... kihen van szerencsém?

— Én Pók Pál vagyok — a szőgyet bálján volt szerencsém.

Emmi halványan emlékezett Pál urra, aki-nél néhány keringő erejéig érdekelve volt. Odaadta neki a csomagot és benális tessélgetésbe eredve neki vágott a lucokos utcának. Alig mentek néhány lépést, amikor Emmi fülét ismerős hang ütötte meg. Hátranézett és látta, amint a férje jött utánuk, valami ismerős nótát dudolva. Osókot intett feleségének és egyszermind olyan mosdultot tett, ami azt jelentette, hogy:

— Csak menj! ha szükség lesz rám, ott leszek.

Pók Pál erről nem vett tudomást és az ő megszokott stílusában furcsa dolgokat mondogott Emminek.

— Nagysád ma elragadó!

— Igazán? — kérdezte tréfásan Emmi.

— Igazán! — felelt Pál — és éppen az indít arra, hogy hordári szerepémért kiaded kár-pótlást kérjek.

As Emmi ara elibük került és folyton hátranézve, gunyos pillantásokat vetett a piruló asszonykára.

— Igen, — folytatta Pál — én nagyon kevéssel megelégszem. Egy édes pillantás, egy kőszorítás, — egy osók... Nos, mit ijed meg tőle?

A férj megint hátrafordult és erősen as Emmi szemébe nézett.

— Es az ur kezd határozottan neveletlen lenni, — osótt Pál. — No de majd megtanitom a móresre! Ezzel odaszólt as Emmi urának:

— Mit bámul hátra, neveletlen!

Mind a hárman megállottak.

— Már mint én?

— Igenis! Maga!

— De kérem, csak nézhetem a — feleségemet!

— A feleségét?

— Igen! felelt Emmi kacagva és as ura karjaiba csimpajkodott.

— Engedelmet... dadogta Pál és átnyújtotta a csomagot as asszonynak — nem tudtam...

— Hiszen rendben van minden! osótt Emmi; ami pedig a díjat illeti, ha nem veti meg...

Es a markába nyomott három vadonatúj fényes hatost és pajkosan meghajolva a kővé meredt Pál előtt, osíves jó éjszakát kívánt neki. Astán elsietett as urával.

Pál egy ideig mereven bámulta a három csillogó piccsulát, astán eigondolta, hogy most as egyszer alaposan otthagyták annál a képnél, amely as ilyen alkalmakra rendszeren fából osokott készülni.

HIREK.

Arad, deczember 16.

Vonatok indulása	Vonatok érkezése
ARADRÓL:	ARADRA:
Budapestre gyv. reg. 8.16	Budapestről sv. reg. 6.05
sv. de. 11.20	sv. du. 8.55
tv. du. 8.54	gyv. este 6.52
sv. este 9.35	Osabáról (péntek) reg. 7.—
Osabára (péntek) de. 12.—	Szolnokról tv. reg. 9.10
Szolokra vv. reg. 5.10	sv. este 8.47
Tóviszra sv. reg. 6.30	Tóviszról vv. reg. 6.54
sv. du. 4.30	gyv. reg. 8.08
gyv. este 7.02	tv. de. 10.50
Soborsimra vv. du. 2.30	sv. este 8.55
Temesvárra sv. reg. 6.20	Radnáról tv. du. 8.12
sv. de. 11.25	Temesvárról vv. de. 10.48
vv. du. 5.—	sv. du. 8.44
Szegedre sv. reg. 4.45	sv. este 10.55
sv. de. 8.48	Szegedről sv. de. 8.38
vv. du. 4.10	sv. este 6.42
Brádra sv. reg. 6.39	sv. éjjel 10.25
vv. de. 11.55	Brádról sv. de. 8.08
sv. du. 4.50	vv. de. 11.05
Kétegyházig du. 2.22	sv. este 6.25
	Kétegyházától de. 12.50

Deczember 16. Szerda. Róm. kath. naptár: Etelek. — Protestáns naptár: Etelek. — Görög-keleti naptár (decz. 4.): Borbála. — A nap két 7 óra 45 perccel, nyugszik 4 óra 5 perccel. — A hold két 1 óra 43 perccel, nyugszik 4 óra 38 perccel.

Deczember 20. As aradi gazdasági egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kereskedelmi kamara.)

Deczember 31. A „Szárnyaskörök“ dalkör Sylvester-estéje (Fehér Kereszt.)

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—3 óráig. Bemenet díjtalan.

Kélessy-könyvtár nyitva van szombán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári lakola, földszint.

— Az első este. Somogyi Gyula a Kölcsey-egyesület felolvasásainak népszerű rendezője, kibocsájtotta hivatalos értesítését az első találkára. Mint minden évben, most is a városháza nagytermébe hívja össze az ő asszony és leánygárdáját s pedig e hó 19-ére, azaz szombatra. A műsor határozottan érdekes. Egy szellemes asszony — Dietrichstein Bernátné, a leánypolgári iskolában a francia nyelv tanítója mondja el megfigyeléseit a legaktuálisabb témáról, a zsurokról; egy fiatal leány Harman Hajnalka mutatkozik be a zongora mellett, végül a közönség tiszteletétől és szeretetétől körülvevő művésznő Paulainé Adorján Berta adja elő Kiss József remek költeményét. Valóban csábító egy műsor, melyről Somogyi Gyula a következő értesítést küldte be lapunknak.

1. A zsurokról, írta Yvonne, felolvassa Tompa Kálmán ur.

2. Morcean de Concert sur Lucrezia Borgia, Joseph Ascher, op. 19. szongorán előadja Hartmann Hajnalka kisasszony.

3. Jehova, írta Kiss József, előadja Paulainé Adorján Berta urhölgy.

Helyárok: ülőhely az első három sorban 60 kr., a többi sorokban 40 kr., belépti jegy 30 kr., karzat (diák) jegy 15 kr. Jegyek kaphatók Klein Mór és fiai, Révész Nándor, Keppich és Schreyer uraknál és az estélyen a pénztárnál. — Kezdeté délután fél ötkor pontban.

— A vidéki malmok országos egyesületének a kereskedelemügyi miniszter előtt végbe ment tisztelegéséről, melgről tegnap kimerítő távirati tudósítást hozott lapunk, a „Bud. Hir.“ ezeket jelenti: A vidéki malmok országos egyesületének nyoloz tagu küldöttsége járt hétfőn délután 2 órakor Daniél Ernő báró kereskedelemügyi miniszternél, kinek Neumann Ede, (Arad), az egyesület elnöke, emlékiratot nyújtott át. A memorandumban első sorban az örlemények tarifájára vonatkozólag az igazságtalan kedvezmények megszüntetését kéri, s azt, hogy az államvasutak helyi díjszabásaitól eltérő, vagy azokban nem foglalt szállítási díjtételeket azoknak a távolsággal fogyó egységdíjtételeknek alapján képezzék, melyek a helyi díjszabás tételeinek egyáltalán mértékadó. Tiltakozik az ellen az egészségtelen tendencia ellen, mely mindenemű kedvezményekkel Budapestre akarja az egész magyar malomipar súlypontját áthelyezni. A liszt kivitel pedig nemcsak a budapesti, hanem az összes magyar malmok teletétevékenységéhez fűződik. — Hivatkozik arra, hogy a vidéki malmok versenyképességének a kiviteli kedvezményekből való kizártságuk által eredményezett csökkenést a liszt kivitelnek 03 millió mássával való csökkenésében jut kifejezésre. Egyenlő kedvezmények engedését kéri a kormánytól a kivitel intenzivebb fejlesztése érdekében. Kéri a minisztert, hogy szüntesse meg a buza vasuti szállításának a liszt szállításával szemben gyakorlatban lévő kedvezményezését, esetleg ugyanazokat a kedvezményeket kéri a lisztnek, mint a buzáknak. — Egy más kérése a malmoknak, hogy intézkedjék a miniszter, hogy az államvasutak vonalaira általános érvénynyel bíró díjszabásoktól való minden eltérés az összes földadási állomásokra egyenlő érvénynyel és mennyiségben nem kötve engedélyeztessék az egész kőszitakormányzatnak és hogy az utóli eltérő kedvezmények visszavonassanak. Végül a szénkérdés megoldására nézve terjeszt elő tarifajavaslatot, mely megóvja a malmokat a szénbányák önkényes monopolisztikus áralakításától. — Az emlékirat átvétele után Daniél Ernő miniszter kijelentette, hogy a legjobb akaratral fogja tanulmányozás tárgyává tenni az emlékiratot, mert ismeri az ország vidéki malmainak fontosságát az ország kösgazdasági életében, és egészen nyugodt lehet az egyesület, hogy jogos kívánságaik figyelembe vétetnek. Esután hosszabb eszmecserét folytatott a miniszter a küldöttség tagjaival a memorandum tartalmáról. Esután Vörösi László államtitkárul és Kelenyi Hugó miniszteri tanácsosnál tisztelegett a küldöttség.

— Szolgabírák vizgái. Novák Kornél a világsi járás derék, fiatal szolgabírája szép sikerrel letette a napokban a nagyváradi jogakademián az államtudományi államvizsgát. Novák szolgabíró t most véglegesíteni fogja a főispán eddigi állásában, melyet az év január hava óta a járás egész közönségének legnagyobb megelégedésére tölt be. — Ugyancsak az államtudományi államvizgára a székesfővárosba utazott fel Salacz Gyula nagyhal-

mági szolgabíró is, kit a hatalmági közönség szinte úgy megszeretett, hogy félve félnek attól nehogy a januári személyváltozások Salacot is más állomásra osábitsák.

— Celky-ünnepély. Az aradi kir. főgymnasium önképző köre f. hó 20-án, vasárnap délelőtt 10-órakor Csiky Gergely emlékeztetése a lyceum dísztermében ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő:

1. Előki megnyitó. Tartja Varjassy Lajos VIII. o. t. 2. a) „Finn sene.” Pácinstól b) „Szólal a kincsem.” Népbalada. Előadja a főgymn. énekkar. 3. Csikyról Prózaí mű. 4. Mendelsohn „Trió.” Előadja Barta Adolf Köpf Kálmán Spitz Lipót VII. o. t. 5. „Csiky emlékeztetése.” Oda Pekritől. Szavalja Schikker Béla VI. o. t. 6. Rheinbold. III. Impromptu. Zongorán előadja Éles Béla VIII. o. t. 7. a) „Bucsa a hasától” Scót dal b) „A töröknek tar a koponyája.” Gonydal. Előadja a főgymn. énekkar. 8. „Gedvár asszonya” Kiss Józseftől. Szavalja Tabajdy József VIII. o. t. 9. a) Moszkovsky Serenade b) Padarewsky Mennett Zongorán előadja Szele József VII. o. t. 10. a) Gluck: Gavotte b) Mozart: Zauberköte c) Fritsche: Marsch Rondó. Előadja a főgymn. Zenekar.

— Makó díszpolgára. Makó város képviselő testületének a napokban tartott rendes közgyűlésén Teleki József grófot, a város volt országgyűlési képviselőjét, az ország és a város javának előmozdítása körül szerzett érdemei elismerésül, valamint szeretete és ragaszkodása kifejezésül Makó város díszpolgárává választotta. A határozat kihirdetése leirhatatlan lelkesedést keltett. A díszpolgári oklevél ünnepélyes átnyújtására a polgármester vezetése mellett nagy küldöttséget rendeltek ki.

— Ev végén. Haldoklik az ó-év. Még egy fényes villanás, miként az elárvó mézes lángja — ez a Karácsony, a szép, poetikus Karácsony vonzó ünnepe, aztán jön az öreg Szilveszter s az ó-év lehangyatlak a semmiségbe, a többi évek mellé, melyek a világ teremtése óta elmúltak. Köszölik a divatvilág kedvelt idősaka, a farsang. Mákot ez is ideális, varázsszerű szó volt. Báloni később leánykáknak szivecskéje dobant meg, ha a szót kiejtették; egy ismeretlen titokteljes bűvés fogalom volt az. A férfi behunyá szemét, ha a Rarneválra gondolt s maga elé képe é jövődéli ideálját. Ma már robotolásnak neveztek el a poetikus farsangot s állítják — s talán igazuk van — leányok férjket fogjanak, a férfiak pedig — s ezekre nem szükséges semmit sem ráfogni, hogy is tudjuk — elmennék a bálókba azért, hogy a terem közepén megálljanak s bámulják a semmit. De hát ma már a romantika emelygő, jobb képű, erőszakos hajhászása, mert hát itt a század vége, okosabbaknak kell lennünk, mint elődeink voltak. Minek utáposzuk őket! Hadd mondják rólunk, hogy egy új világ nézet alapítói mi vagyunk s ha szidnak majd érte, porladó osontjainknak az már nem fog ártani.

— A góthai almanach. Nem kevesebb, mint száznegyvenedik évfolyamában jelent meg a jövő, 1897-ik esztendőre szóló góthai almanach. Evről-évről pontosan beszámol mindasokról a változásokról, melyek tizenkét hónap alatt az uralkodó családokban beállottak és nagy gyönyörűséget okoz a tizenhatotrendű kis hercegeknek, akik benn szerepelnek a kicsiny vas-könyvben. Az 1896. év nem sokat változtatott ezen az udvari kalendáriumon. A perzsa sah és a sanzibári szultán kivételével uralkodó nem halt meg, a szuverén családok tagjai közül is aránylag kevés mondott búcsút az arnyékvilágnak, esküvő és születés sem volt több, mint amennyi máskor szokott lenni, miniszterium kevés bukott meg — kivételképpen még Franciaországnak sem kellett több egy miniszteriumnál — és csak a diplomáciai karban történt változások voltak nagyok az idén. A góthai almanach különben most új rovatot nyit, melynek a címe: nemzetiségű ünnep. Pontosan felsorolja ezek között az egyes államok hivatalos nemzeti ünnepeit, ami jó a diplomatáknak, mert legalább tudni fogják, mikor üdvözöljék különböző nemzetiségű kollégáikat. Az idei almanachban benne van Mária Drottya főhercegnőnek és férjének a sörleánai hercegnének arcképe.

— Párbaj a börtönben. Spanyolországban, hol a hidalgok teremnek és a bikavidalok, to-

vább él a lovagiasság érzése a börtönben is. A burgosi fogházban volt rá példa. Egy cselába kerültek Jose Tamarit Escrich és Viktor Exposito de la Cruz, kik — politika vagy szerelem tette-e — nagyon összekerültek. A sértés nagyon erős lehetett mindkét részről, mert vérrrel kellett lemosni. A párbaj meg is történt, még pedig kére mentek az ellenfelek. Escrich két szurást kapott és lerogyott, de amikor ellenfele azt kiáltotta oda neki, hogy „gyáva”, fölugrott és folytatta a harcot, míg végre egy harmadik dőfés halálra sebeste. Ellenfele, Viktor Exposito is súlyosan megebesztült. Többet még szabadon járó hidalgoktól lehetne kívánni.

— Az állami mérnökök helyzetének javítása tárgyában Hunyad vármegye törvényhatósági közgyűlése feliratot intézett a képviselőházhoz és a kereskedelmi miniszterhez. A felirat elősorolja, hogy az állami mérnökök nemcsak az állami utakkal és építkezésekkel, hanem a megyei és a községi műszaki dolgokkal is mennyire tud vannak halmozva s közéletünk műszaki fejlődése oly rohamos, hogy az állami mérnökök gyakran nem képesek a kis létszám következtében a nagy munkahalmazt kellően feldolgozni. Az állami mérnöki állásokra hirdetett pályázatok folyton meddők maradnak, minthogy az előléptetések nagyon hiányosak, s azonkívül magasabb állásokkal nagyon gyéren rendszeresítettek s így az állami mérnök jelenleg alig számíthat arra, hogy a képzettségének megfelelő jutalmazását elnyerje. Sürgeti e végből a felirat, hogy a magasabb fizetés osztályába tartozó mérnöki állásokat szaporítsák, nevezetesen az V., VI., VII. és VIII. fizetési osztályba tartozó állásokat. „Hé majd az állami mérnököket is az a remény kezegetheti — írja Hunyad vármegye feliratában — hogy munkálkodásukkal a minisztertanácsosi rangot is elérhetik, mint a más pályán levők, a kik pedig talán nem is végeztek egyetemi tanulmányuk kezdete óta oly nehéz, fárasztó és felelősséggel járó munkát, mint a mérnökök, akkor az állami mérnöki állásokra hirdetett pályázatok sem fognak meddők maradni.”

— Lakározó farkasok: Gurahomoc környékén — mint levelezőnk telefonon jelenti — a farkasok nagyon el vannak szaporodva. Tegnap egész a község határáig elmerészkedtek s egy juhokba rontva, nyolc juhot széjjel marosra gölték. Hir szerint a környéken legközelebb hajtóvadást lesz az ordásokra.

— Felesége után a halálba. A megyebodzási pusztán felakasztotta magát a napokban Kriszán János feleségek kertész. Dél tájban vették észre a szomszédok, de így megijedtek az akasztott embertől, hogy elfutottak és feléje sem mentek addig, amíg a körorvos meg nem érkezett és le nem vágta a holt embert. A szegény embernek — úgy beszélnek a szomszédok — három héttel ezelőtt meghalt a felesége, kivel a legboldogabb házasságban élt, ettől a naptól kezdve s bánatnak adta magát s napokon át egy szavát sem lehetett venni. Az elmúlt vasárnap aztán eldobta magától az életet, melyet sem mire sem becsült a — felesége nélkül. — A pusztá népe nagyon sajnálja a jóra való, szorgalmas embert.

— Kicsapott deák öngyilkossága. Máskül évvel ezelőtt Késmárkon nagy feltűnést keltett, hogy néhány felvidéki tanulót rajtakaptak, hogy éjjel titkos tanácsokat tartottak és panszláv eszméket terjesztettek. A tanulókat, kiknek vezére Rappeldt Károly volt, kicsapták a gimnáziumból. Ez a Rappeldt, ki a lipói-szent-miklósi Ruppeldt Károly nevű ev. tanítónak fia, igen tehetséges és szorgalmas tanuló volt. Panszláv érzelmeit a szülői házban szította magába és atyjának sikerült is fiát a zágrábi egyetemen elhelyezni. Tegnapi szüleit arról értesítették, hogy fiuk egy óráig téma gá t. Hogy mi vite a tehetséges fiatal embert a végső tette, nem tudni. A szülők Zágrábba utastak fiuk temetésére.

— Egy uriaszony öngyilkossága. Egerben a múlt éjjel 11 órakor Fischbeinné Sugár Fáni, gazdag uriaszony, a nőgyógyász elnökje, a tűker elé állva halántékán lőtte magát. Szobaleánya már halva találta; má-

sik cselédjét rokonához küldte pár sor irással és ebben azt jelentette neki, hogy megöli magát. A művelt, de ingerlékeny természetű asszony egyetlen leányával és vejével nem tudott megférni s ezek épen másnap akartak tőle elköltözni. Ezen keseredett annyira el s mint levelében kijelenti, ezért is ölte meg magát.

— A tudomány áldozatai. Berlinben nagy szerencsétlenség történt. Isaac vegyész tanár laboratóriumában szombaton az acetyléngáz felrobbant s megölte a tanárt és három segédjét. A tanár már régebb idő óta kísérletezett az acetyléngáz előállításával s e nagyfontosságú felfedezés iránt az udvar körében is nagy volt az érdeklődés. Szombaton délután újra kísérletezett Spennerstrasse 28-ik szám alatt levő vegyműhelyében. Négy óra tájban hatalmas robbanás sajtította föl a ház lakóit. Midőn a füsttől ellepott laboratóriumba léptek, Isaacot s három segédjét összeroncsolt tagokkal, valóságos galszétépvétalálták. Egy lombik robbanása idézte elő a szörnyű robbanást, a melynek négy ember esett áldozatul.

— A szerelem öngyilkosa. Hatvanhat év sulya álli már meg Szakál Lipót aradi szabómester vállait, de a szive lángját az idő el nem hamvasztotta. Valóságos rajongással szerette még most is nejét, ki azonban jobban érezte már az idők mulását, mert oly hidegen viszonzta az öreg ember fiatalos hévvel égő szívének tömjénezését, hogy ez a szerelmes férjét kétségbeejtette. Szerette, tehát féltette a szellőtől is az asszonyt s mivel az hidegséggel viszonzta az ő vonzódását, az a szörnyű gyuan támadt fel azívében, hogy az asszony más ért mellősi őt. Régebbi kinnosta már ez a kínos érzelmig aztán tegnap reggel elhatározta, hogy eldobja magától az életet. A Vécey-utca 16 számú házban levő lakásán tegnap öngyilkosságot követett el: felvágta a balkezén az ereket. Felesége azonban észrevette a vérső embert s nyomban orvosért küldött. Institoris dr. jelent meg rövid idő múlva a színhelyen s elállítván a vérzést a megjelent Mánydy Almos rendőrhadnagygyal egyetértőleg a kórházba szállította az öngyilkosjelöltet, s kit gondos ápolás alá vettek.

— Merénylöt egy konzul ellen. New-Yorkból sürgönyzik, hogy az ottani német konzul Feigel Agost, magán szobájába a hó 12-én délután egy ember hatolt be s agyon akarta lőni, a revolver azonban nem sült el. Falke alkonzul rárohant a merénylőre, elvette tőle a revolvart, de a merénylő ismét visszavette s több lövést tett, de annélkül, hogy valakit talált volna. A segélyül hitt rendőrök lefegyverezték és elfogták. A rendőrségnél azt mondta, hogy Schütt Lajosnak hívják s Londonból jött, hogy a konzult, ki ellenében valami igazságtalanságot követett el, agyonlője.

— Öngyilkos szerelmesek. Rodeuban öngyilkos lett egy szerelmespár: a kaltenlentgebenei postamester, Steinsdorfer Gustáv és Oxenhoffer Mária, a kedvese. Már két nap előtt jelentést tett Kaltenlentgebeneben a postafőnök, hogy Steinsdorfer 11-én elűnt a lakásáról, miután a pénztárból még meg nem határozott összeget elszikkasztott. A csendőrség csakhamar nyomára jutott a szikkasztó postamesternek; kiderítette, hogy alighanem öngyilkosságot követett el, mert az ablakból levágta a redőnyök erős szinegeit s elűnt Perchtoldsdorfbá. Szombaton találtak meg a szerelmeseket a leány lakásán holtan, mind a két karjukon el voltak vágva az erek. Az asztalon hét levelet találtak, amelyek szüldiknek, a hatóságoknak, a postafőnöknek és ismerőseiknek szóltak. A szerelmespár azt írta a hatóságoknak, hogy közös elhatározással vetnek véget az életüknek, legalább a halálban egyestülni akarnak, azért temessék őket egy sírba. Az asztalon egy kis papírlapot is találtak, amelyre Steinsdorfer e szavakat írta: Kotsberger Teréz kiskereskedőnek szénért 72 krajczárt és Bohmer Magdolna tejárnyasszonynak 1 forint 30 krajczárt fizessenek

az elfogyasztott tejért. A papírselet mellett volt a pénz. Az öngyilkos postamester huszonöt éves volt s két év óta állott alkalmazásban a postánál. Kaltenleutgebenben ismerte meg a lányt, aki egy magyarországi főerdőmesternek a gyermeke s szolgálatban volt egy ottani orvosnál. Később elbocsátották, így kenyér nélkül maradt s Steinsdorfer róla is gondoskodott. Csekély fizetéséből nem telt mind a kettőjöknek, azért sikkasztott s most a főfedeztetéstől való félelmében vette rá a lányt is az öngyilkosságra.

— **Kutyamarás.** Ungár Jenő 14 éves aradi kereskedő tanoncot tegnap reggel a Fábán utca 7. számú házban egy kutya megmarta. A fiu a rája ugató kutyát addig ingerelte, míg az a jobb ozombjába kapott. A fiut orvosi kezelés alá vették, a kutyát állatorvosi megfigyelés alá helyezték.

— **A Körös titka.** A Körösből Gurahonos alatt egy férfi-holttestet fogtak ki tegnap. A tetem a felismerhetetlenségig el volt torsulva s ugysszólván csak a csontváza maradt meg. Régen lehetett a vízben s ki tudja, hogyan került oda?

— **Választások Vingán.** E hó 14-én nagy érdeklődés mellett folyt le Vingán — írja levelezőnk — a városi képviselő választás. Mivel az országgyűlési választás nem régen történt az ellenzék saját jelöltjeit egynehány szavazat-többséggel győzelemre vitte. A kortesek egész nap futkárostak választók után. A városháza előtt óriási közönség verődött össze s várták a szórót. Feszült figyelemmel hallgatták a kihirdetést a midőn is újongva megnyugvással távoztak. A bálvárosban lezavazott 834. Megválasztattak Szathmáry Lajos közjegyző elnöklése alatt: Manusov József 175 sz. Kalikin Márk 173 szav. Menráth Péter 171 szav. Manusov Ferenc 170 szav. Goskán János 170 szav. Messkin Ráfal 170 sz. Fodor Odön 165 sz. Pöttag: Fermannstein Miklós 168 sz. A külvárosban lezavazott: 254. Megválasztattak Schäffer Vilmos nyug. rendőr kap. elnöklése alatt: Csulyák Domonkos 209 sz. Sztepanov Gáspár 175 sz. Csulyák Ferenc 175 sz. Draginov Demeter 173 sz. Rankov György 164 szav. Stojanov Ferenc 102 sz. Pöttag: Bogdanov Ferenc 168 sz. Választás után Manusov Ferenc vendégszerető házában nagy áldomás volt.

— **Milán és Natália kibékülnek.** A szerbek volt királyának, a vidám Milánnak és volt királynéjának, a szép Natáliának élete igazi regény, amelyről változatosabbat, érdekesebbet a regényíró fantáziája is alig tudna szólni, s amelyet ismer az újságok politikai, távirati és hírvivataiban megjelent részletekből mindenki. Az érdekes regénynek újabb fejezete készült most, azt jelentik ugyanis, hogy a régi naptárszámítás szerint való legközelebbi évfordulóra Milán és Natália ki fognak egymással békülni. Az elvált házaspár ismét egybekel, elfeledik a régi haragot és gyűlöletet, együtt fognak élni csendesen és boldogan egymásnak és gyermeküknek; Sándor szerb királynak. A kibékülés már elhatározott dolog és Sándor király kedvéért történik meg aki sokat bankódott szülei viszálya miatt és határozottan kijelentette, hogy amíg Milán és Natália ki nem békülnek, addig ő nem fog megnősülni. A Milán és Natália regényének legújabb fejezetében tehát a béke szelíd olajja fog szerepelni. Hogy meddig, hogy ez lesz-e az utolsó fejezett avagy „folytatása következik-e” még, — az még nagyon kétséges.

— **Egy játszma kaláber.** Németsországban egy állomásfőnök ugyanazok megjárta s minap egy tudakosó ural. A mint a vonat elindult, az állomásfőnök beült három barátjával együtt a váróterembe és elkezdtek kaláberizni. Alig játszának egy darabig, a midőn egy idegen ur, a ki már húszadikabb idő óta figyelemmel kísérte a kártyázást, belép a váróterembe és azt kérdi:

— Kérem, mikor indul a legközelebbi személyvonat?

— Három óra múlva, felelé a főnök és folytatta a játékát.

A három óra eltelte előtt vagy 80 perczel innét odajött az idegen és azt tapasztalta, hogy a kártyázás még javában folyik. Ugyanekkor betoppant a váróterembe egy alsóbb tisztviselő is és így szól:

— Állomásfőnök ur, a tehervonatot jelzik.

— Engedje be és rendezze el, felelé a főnök, fel sem tekintve a kártyából;

Ekkor az idegen az asztalhoz lépett és így szól:

— Bocsánat a háborgatásért, én a forgalmi igazgató vagyok.

A szavak leirhatlan volt. Az állomásfőnököt másnap messzire elhelyesték a partnerek köréből.

— **Az orléanski herceg hideg vára.** A londoni English Mail érdekes hírt ír az orléanski hercegről a ki most feleségével Angolországban tartózkodik. A hercegi pár Wood-Nortonban csak a um alle herceg vendége volt, Füllöp hercegnek ott nincsenek birtokai. Aumale ideiglenesen ajánlotta fel kastélyát a hercegi párnak, míg az ő kastélyukat Stowban berendezik és átalakítják. Az orléanski herceg birtokai Stow környékén vannak és úgy határozták el, hogy a jövő év legnagyobb részét Stowban fogják tölteni. Am ezt a tervet most egy olyan körülmény akadályozza, a melyet nem igen láthattak előre. A stowi kastély ugyanis zord, középkori lovagvár, bástyákkal és sok történelmi repedéssel a falában. Valamikor nem egy rablóátadást, sőt frank kalandos csapatokat vertek vissza a vár őrei. Ezt a kastélyt most művész kezekkel restaurálták az ifju pár számára s igyekeztek, hogy belől minél barátságosabb kedvesebb fészekké tegyék. De a mikor mindennel készen voltak már, a termék ragyogtak a selyemtapétáktól, renaissance stíliú butoroktól, frágásoktól s nem volt már egyéb hátra, mint az egészet jól átfűteni, hogy az érkező párt meleg szobákkal fogadják, kiderült, hogy a kastélyt nem lehet jól fűteni. A hatalmas, nyirkos falak dacosan álltak ellen a kandallók tüzeinek s a cselédség ijedten táviratozott Wood-Nortonba a hercegnek, hogy ne jöjjön mert a kastélyt nem lehet fűteni. Most hát egyelőre még Aumale herceg vendége marad a fiatal pár, amíg a vén kastély meg nem adja magát vagy a legrosszabb esetben, tavaszig.

— **Egy teleplezett férj.** Színhely Páris; egy rendőrbiztos hivatalszobája. Elegáns urat vezetnek be, kit az utozán tartóztattak le egy tekintélyes nagykereskedő feleségének feljelentésére. Az asszony következőleg terjeszti elő panaszát:

— Ez az ur bankár, mult évben nagyobb értékpapirt adtam át neki eladás végett, de eddig egy krajozárt sem kaptam. Sziveskedjék ellene eljárni.

— Tiszta örület, válaszol a panaszlott, hisz ő nagysága nem más mint maga a feleségem. Biztos, hogy nincs rendben az esze, különben nem becélné ilyet.

— Nyugodt lehet, hogy nincs semmi bajom, viszonzá az asszony. On különben az Etienne Marcel-utczában lakik, ahol elfogattam. Kérem biztos ur, legyen szives a ház-mesternéjét megidézni, hogy személyazonosságát megállapíthassuk.

— Jó napot, Julien ur, hogy került ide? kérdezte a ház-mesterné, belépve és Julien ur hasztalan integet, a ház-mesterné be se várva jóformán a rendőrbiztos kérdéseit, egy asszura elmondja, hogy ez az ur „Julien ur”, akit ő csak azon a néven ismer, de ha többet akar-nak tudni, idézzék meg a házban lakó chansonetet, akit Julien ur mindennap meglátogat. Elővezetik az énekesnőt is, ki minden habozás nélkül előadja, hogy az előtte álló ur az ő bon amieja. Az énekesnő vallomása után előállt a panaszos asszony és következőleg fajtette meg a rejtélyt.

— Nem akartam botrányt csinálni és így ehhez a cselhez folyamodtam, hogy megszerzem férjem hűtlenségének bizonyítékát, amire a válóperben szükségem lesz. Biztos ur legyen szives fölvenni a vallomást jegyzőkönyvbe.

Általános eiképedés és Julien ur, miután a jegyzőkönyvet aláírta, most már szabadon, de tetemesen meghosszabbodott orral hagyja el a rendőrséget.

— **Pláneer Dávid ur** az „aradi polgári jótékony egyesület”-nek 15 frt, az az: tizenöt forint o. é. adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A polgári nőegyesület ülése.** A polgári nőegyesület választmánya tegnap délután 5 órakor ülést tartott. Özevgy Purgly Jánosné

fővédasszony elnöklése alatt, melyen több fontos aktuális kérdésben hozott határozatot. Az ülésen jelen voltak özevgy Hudecz Ferenczné, báró Bánhidy Antalné, Tiszti Lajosné, Virágh Lajosné, Barkó Ferencné, Halmai Andorné, Bray Lajosné, Vörös Vidorné, Hegdüs Lászlóné, Steiner Jakabné, Reicher Károlyné urnök, Bray Lajos és Tedeschy Viktor választmányi tagok. A választmány egyhangulag elhatározta, hogy az idei farsangon mulatságot nem rendez, hanem az egyesület és árvái érdekében gyűjtőleveket bocsájt ki. A bemutatott mintánkat a választmány elfogadván, azok a védasszonyok közt még az ülés folyamán ki is osztattak, a vidékre küldendők ellátása pedig a titkárokra bízott. A választmány egyuttal kimondotta, hogy a Teleky-utczai árvaházban megtartandó karácsonyfa ünnepélyt kedden délután 5 és 6 óra között tartják meg.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Csak párosan, bohózat.
Csütörtök: Csak párosan, bohózat.
Péntek: Vigaszok, bohózat.
Szombat: Virágosata, operette (elbászr.).
Vasárnap: Délután: Garasos alispán, vigjáték.
Este: Virágosata, operette (másodsászr.).

Serge Panine.

— Dec. 15. —

(Sz. I.) A bérlőkön kívül nem volt félszás ember a színházban. Ezek meglehetősen nyugodtan nézték végig az előadást, mely afféle nyárspolgári simasággal folyt le. Nem történt semmi olyan, a mi az embert különösebben megbosszantsa és nagyon kevés olyan, a mi különösen megörvendesztesse.

Az öröm okozója P. Adorján Berta volt, a kinél Jeanne egyéniség volt. Erővel a szerelmi vágyban és érzéssel a lemondásban. Csak ahhoz nem volt elég ereje, hogy eléggé magával ragadja Ballát, a kinél Panine hercegnek kellett volna lennie. Pedig csak nagyon szögletes ur volt afféle kezdetleges szinpadai eleganciával. Magasan kiemelkedett mellette Tompa a ki a rustikus Cairól érzéseinek igazságát el tudta hitetni. Paulainával készen voltak kifogástalanok, kikhez még Szendrei csatlakozott egy pár igaz hangjával. Ha a fejét olyan ideges gyorsasággal nem rángatná jobbra-balra, ami komikus is, bosszantó is, élvezetesebbé tette Pierre rokonszenves szerepét. Rónassék iné nem fejtette ki az ellentétet. Desvarenneané józan ereje és anyai szeretetének odaadó gyöngédége között. Nyugalmasabb és kategorikusabb formában nyilatkozik meg az az erő, mélyebben, de édeskés érzelmesség nélkül a katasztrófára vezető szeretet. Ha Desvarenneané és Serge Panine csak szesztyár alakok nem emberek, nincs meg az Ohnet-féle ellentéték összehittközése. És akkor minek nézzen az ember végig egy Ohnet-féle csinálmányt?

* **Beethoven emlékére.** Minden év december hó 16 ik napján a világ összes conservatoriumai megemlékeznek Beethoven (Lajosról). Az idén nálunk is lesz ilyen ünnepség. A Schreyer-féle zene conservatorium is hódol a szép és kegyeletos szokásnak. A conservatorium ünnepélyén csakis tanárok fognak közreműködni bemutatván néhányat Beethoven munkáiból a növendékek és meghívott közönségnek. Schreyer és Unger tanárok a híres Kreutzer sonatát adják elő, Lengyel Erzsike kisasszony a V. Es dur hangverseny első tételét, Unger Muttermüller és Klein Sándorné a szellemek trióját fogják eljátszani. Végül Himpfner Béla gimnázii-

umi igazgató tart Beethovenről előadást, melyen a nagy mestert mint embert és zenészt fogja bemutatni. Az emlékünnepe délután 5 órakor lesz az intézet nagy termében.

* Virágcsata. Verő György nagy hatású operetteje e héten szombaton és vasárnap került színre először. A „Virágcsata” előadásokra már megérkeztek a budapesti népszínház pompás díszletei. A Virág csata két első előadása bérlétszűnetben fog megtartatni, a főbb szerepekben Bontai Boriska, Csik Irén, Láng Etel, Balázs Ilona, Nyáray Antal, Rónaszéki, Hunyadi, Szendrői, Iványi és Csátár Győző.

* Az elektromotorok és azok alkalmazása a kisiparban ez a czime azon kiadvány ivre terjedő népszerű füzetnek, mely We yde Ferenc kassai gépészeti ipariskolai tanártól az „Iparosok olvasótára 2-4 füzet” gyanánt most megjelent. Az elektrotechnika rohamos terjedése és alkalmazása a kisiparban kölcsönös különös fontosságot annak a munkának, melynek közlésével a szakirodalomban hűségpótló vállalat kitűnő szolgálatot tett az érdekelteknek. A füzetet közel 97 kitűnően sikerült ábra díszíti, minék dacára ára csak 90 kr. Az „Iparosok Olvasótára” szerkesztői Mártonffy Márton és Sztterényi József orsz. iparoktatási főigazgatók, kiadója pedig Lampel Bóbert (Wodianer F. és fia) es. és kir. udvari könyvkereskedése.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Eltemetett munkás. Valérián József aradi építész vállalkozó 1893. évi június havában Baltye község határában hidak építésére kapott megbízást. A munka vezetését Albert Ferenc közműveire bízta, ki annak minél előbb leendő bevégezése czéljából ki kerülni akart oly munkákat is, melyek biztonsági szempontból feltétlenül szükségesek lettek volna: így történt aztán, hogy még az árkok duccolását sem fogantatosította. Június 15-én munka közben a föld meglazult s a nyolcz méter mély árok beomlott, maga alá temetvén a benne dolgozó Komáromi István munkást. Mire a föld alól kiásták, halott volt. A törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet s Albert gondatlanságából okozott emberölés vétsége miatt husz forint pénzbüntetésre esetleg négy napi foghársra ítélte. Az ítélet jogerőre emelkedett.

§ A mondoriaki lökött. Muntyán Alexa mikalakai lakos 1889. évi július hó 5-én azon szándékkal ment ki Monorlakra, hogy az éj sötétjében elloppja Benosikán Flóra mondoriaki lakos lovait, melyek — tudomása szerint — éjjel a mezőn legelnek. — Tervét végre is hajtotta, s a két lovat Aradra hozva, az egyiket 8 forintért eladta Vakarász Stefánnak, a másikat pedig a csendőrdőktől való félelmében Uj-Aradra vitte s ott hagyta. A tulajdonos néhány óra múlva lovai után nézve, látta, hogy azok eltűntek e nyomban jelentést tett a csendőrségnek a lopásról. A csendőrség, erélyes nyomozás után, a tettest el is fogta, ki a lopást a vizsgálóbíró előtt be is vallotta. A tegnapi végtárgyaláson, melyen Zubor Gyula kir. törvényszéki bíró elnökölt s szavazó bírának: Gallu József kir. törvényszéki bíró és Sarka Sándor dr. al-bíró szerepeltek, a törvényszék Muntyánt 6 heti foghársra ítélte.

TÁVIRATOK.

Kegyelet nélkül.

Eszék, december 15. (Saj. tud. táv.) Nagy botrány tartja izgalomban a várost. A nemes, jótékonyságáról ismert Masper apát meghalt és nagy pompával temették el. A temetés után hagyatéka csódba került. A csőd gondnoka nem volt hajlandó a sírhely árát megfizetni, mire az elhunyt paptársaihoz, sőt Strossmayer diakovári püspökhöz fordultak a szükséges összegért. Mind megtagadta. Erre az apát tetemeit kiásták és a temető távollabbi helyére vitték, a hol a hantok olcsóbbak.

Pusztító árvíz.

Belgrád, december 15. (Saj. tud. táv.) Üszkübi jelentések szerint a Vardar folyó kiöntött s a várost elárasztotta. 1200 ház, ezek közt az orosz konzulátus is viz alatt van.

Halál a vadászaton.

Páris, december 15. (Saj. tud. táv.) Borzasztó szerencsétlenség történt ma, melyről az előkelő társaságokban a legnagyobb részvétellel beszélnek. Rothschild Gusztáv báró leányát Leonát szarvasvadászaton megbokrosodott lova oly szerencsétlenül vetette le, hogy koponyájára széthasadt. Három óráig vergődött míg a halál megszabadította kinjaitól. A bárónőt figyelmeztették ne üljön arra a lóra, mert fékezhetlen vad, de ő kitűnő lovasnő létere nem tudott ellenállani a vágnak, hogy éppen ezen a lovon hajszolja a vadat.

Salvini meghalt.

Firenze, december 15. (Saj. tud. táv.) Salvini Sándor, a híres tragikus fia meghalt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos országjelentése. —

Budapest, december 15.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv jó volt, s az irányzat szilárd maradt. Elkelt ca 10000 métermássa busa 2 1/2—5 krral drágábban.

Határidőüzlet: Amerika szilárdabb jegyzései dacára nálunk változatlanul indult az üzlet s csekély forgalommal ugy zárt is.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Ószi busa, Tavasszi busa, Buza május-juniusra, Tavasszi tengeri, Ószi tengeri, Tavasszi zab, Ószi zab, Tavasszi rozs, Ószi rozs, Tavasszi repese.

Értéktőzsde: Ma is igen szilárd volt, élénk kereslet mellett.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasút, Lombard, Jelszlog hitelbank, Rima-Murányi, Villamosvasút, Déli vasút.

= Sertésvész. A földmívelésügyi m. kir. miniszter a sertésvész föllépése esetén eddig érvényesített forgalmi korlátozások enyhítése czéljából, a gazdaságosság óhajlásához képest, megszüntette az eddig fennállott ama korlátozást, mely szerint a sertésvésszel fertőzött községekkel szomszédos, de különben járványmentes községek is zár alá vétettek. Eként ezentul csak a sertésvésszel tényleg fertőzött községek kerülnek zár alá.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— December 14. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 320 kilogrammon felüli súlyban) — krig. Fialat közép (paronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. (paronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (paronként 220—220 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. II. Magyar második: Nehéz (paronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi december hó 11-én volt készlet 6255 darab, 1896. évi december hó 12-én felhajtattott — darab, 1896. évi december hó 13-én elszállított 319 darab, 1896. évi december hó 14-én maradt készletben 5986 darab. A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S Z E R Z Ő Z I E T.

— December 15. —

Mai jegyzésünk: Készára nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, keszinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2, beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermássánsként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, december 15. d. n. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza bányási új, Buza tiszavidéki, Buza postvidéki, Buza fejérmeg, ei, Buza bácskai, Rozs új, elsőrendű, Rozs új, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bányási, Tengeri másodm, Kápczta-repeze bányási, Köles, Buza márczius-április, Buza szeptember-október, Buza május-június, Rozs szeptember-október, Tengeri május-június, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab márczius-április, Zab szeptember-október, Kápczta-repeze augusztus-szeptember.

Aradvárosi színház.

Bérlét 75. szám. Bérlét 75. szám.

Szerdán, 1896. évi december 16-án

Csak párosan.

Böhszát 3 felvonásban. Irta: Feydeau Georges és Desvalleres Maurice. Fordította: Komor Gyula.

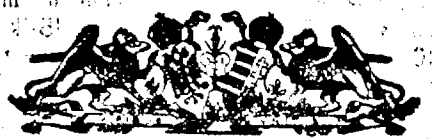
SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Name and role. Names include Pinglet, Paillardon, Mathieu, Maxime, Bastien, Boulot, Boucard, Rónaszéki, Tompa K., Nyárai A., Iványi A., Csakó V., Szendrői M., Tábori E., Ernest, Chervet, Marcelle, Angélique, Viktória, Violette, Balla K., Csátár Gy., Horváth P., Bácsné, Mészáros G., Hanyadiné, Földi Frida.

Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.

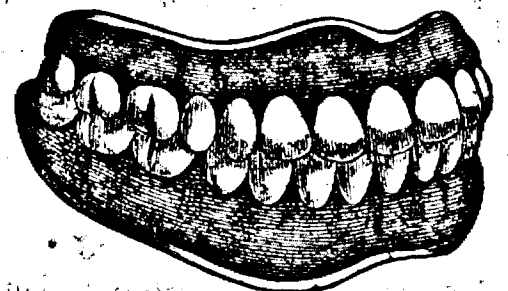

FOGORVOSI MŰTEREM.

ARADON,

Deák Ferencz-utoza sarkán, a „Fehér Kereszt” szállodával szemben.

Cs. és kir. kizárólagosan szab.

el nem törhető fogsorok

Foghuzás teljes érzéstelenítéssel. Fogplombálás arannyal, platinnal és gránittal. Már használatban lévő fogsorok átdolgozása ezen új módszer szerint. Bármint erős rágásnál a törés ki van zárva.

Rendelés naponta reggel 8 órától este 6 óráig.

Dr. Barta Dezső,

egyetemi orvostudor, fogorvos.

24620/896.

1685

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. évi december hó 5-én kelt 90572. sz. intézménye folytán ezennel közhírré tétetik, hogy az aradi kincstári vámos hidra vonatkozólag a kir. kereskedelmi Miniszter ur ó nagyméltósága által 61695/96. sz. határozatával egyelőre egy kísérleti évre engedélyezett és a f. évi november hó 30-án kelt 53586. sz. alatt kézbesített vámárszabály módosítás nem 1897. január 1-jével, hanem **1898. év január 1-jével** fog életbe léptettetni.

Arad, 1896. december 12-en.

M. kir. államjóságigazgatóság.

29026/1896. sz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir város tulajdonát képező épületek tűzkár elleni biztosításának 1897. évi január 1-jén kezdődő és évről-évre való elváltatás iránt ajánlati tárgyalást tűzünk ki.

As-ajánlatok a polgármesteri hivatalba 1896. évi december hónap 31-ének déli 12 órájáig nyújthatók be.

Az ajánlati feltételek, úgy az épületekről készített műszaki feltételek a mérnöki hivatalban megtekinthetők és az ajánlati feltételek ott átvehetők.

Arad, 1896. évi december hó 12 én.

A városi tanács.

1192/1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint tikkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Pécska község gyámpántára végrehajtatonak Csobán Efrém végrehajtást szenvedő elleni 86 frt 06 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécskai kir. bíróság területén lévő Ó-Pécska fekvő, az ó-pécskai 598. sz. tjkben A+L sorszám alatt foglalt beltelkes hástól álló ingatlanra az árverést 480 frtban eszenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi február hó 15-ik napján a. e. 10 órákor alulírott bíróságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsülésnek 100% -t készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal azámitott és az 1881. évi november hó 1-én 3898. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kérelemmel, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, 1896. évi szeptember hó 19-ik napján.

A pécskai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Novák,

1684

kir. járásbíró.

Hirdetmény.

Azon magán borfogyasztókat, borkereskedőket és égetett szeszes italok elárúsításával foglalkozókat, akik 1897. évi általános összeg fizetése mellett ohajtanak kiegészíteni, felhívjuk, hogy ezen szándékokat f. évi december hónap 24-ik napjáig a városi fogyasztási és italadó felügyelőségnek szóbelileg kijelentsék.

Arad szab. kir. város tanácsának 1896. évi december hó 12-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI

1667

ÉKSZERÉSZEK.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

BUDAPEST,

IV., KRISTÓFTÉR 2. SZÁM.

FIÓK-ÜZLET.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14 SZ.

HERMAN UDVAR.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

„STAR“

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, LONDON.

ALAPITTATOTT 1843-IK ÉVBEN.

Érvényben levő biztosítások:

364.557,850 korona.

Biztosítási alap:

95.168,367 korona.

Az 1894-ik évben az utolsó öt évi időszakra nyeremény-osztalék fejében a biztosított felek közt

12.800.700 korona

osztott szét.

Bármely módozat szerinti életbiztosításokat legolcsóbb díjak és legkedvezőbb feltételek mellett felvesz és felvilágosítással készségesen szolgál.

A MAGYARORSZÁGI VEZÉRIGAZGATÓSÁG

BUDAPEST, TERÉZ-KÖRUT 20.

ORMOS FELIX, vezérigazgató.

Referenciát ad a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Aradi főügynökség: Mayer Dániel urpál, Atzél Péter-utca 1. sz., az Aradi Első Takarékpénztár palotájában. 1641

Van szerencsém az ünnepek alkalmával nagy választékban

szigoruan eredeti

muszka-magyarádi fehér

asztali- és kabinet-borokat

1811-g visszamenőleg, továbbá

ménés-gyóroki asztali- és csemege-borokat

és pedig:

vörös asztali borokat	50 kr, 60 kr, 70 kr és 1 frt,
1885. évi máslást félaszu	1 frt 25 kr,
1868. évi ménesi aszu	4 frt — kr,
1837. évi ménesi essenz, jobb mint a malaga	7 frt — kr,
Ruszi aszu	1 frt — kr.

továbbá nagy választékban

Tokai Cherry, Madeira, Malaga-Lunell,

bel- és külföldi pezsgőt,

Bordeaux-Rajnai borokat,

nemkülönbön egész

ó-rum, ménesi cognac és szilvóriumot ajánlani.

Kiváló tisztelettel

DOMANY JÓZSEF,

csász. és kir. udvari borszállító.

1679